

pojistné v hodnotné měně, plně tím smlouvu skutečně tak, jak ji strany sjednaly. Pojištěnec nemůže na ostatní pojištěnce přesunouti nebo rozvrhnouti škodu, jež by mu nastala výplatou pojištěné částky v znehodnocené měně, neměl také při sjednání smlouvy příležitost opatřiti se proti podobným událostem, jakou byla změna valuty, nelze proto na něm slušně žádati, by nesl škodu z toho vzniklou, kdežto pojišťovna by měla jen prospěch, záležející v tom, že by přijímala pojistné v hodnotné měně, ale vyplatila pojištěnou částku ve měně znehodnocené. Nezáleží na tom, že plništěm byla podle pojistky Vídeň, k místu tomu přihlížely strany jediné jako k hlavnímu městu bývalého mocnářství rakouského, v němž pojišťovna tehdy provozovala své obchody a pojištěnec bydlil. Rozpadnutím se státu rakouského a utvořením se nových států nastala změna, že na místo Vídně nastoupila jiná hlavní města, jež nyní stala se plništěm místo Vídně, která přestala býti plništěm pro občany našeho státu tím, že přestala pro ně býti hlavním městem státu. Dalším důsledkem toho jest, že na místo tehdejší měny rakouské nastoupila nynější měna československá, ježto pohledávka stala se splatnou v území našeho státu. Náhled, že by k úhradě pojištěných částek měl sloužiti jediné vídeňský fond, není oprávněn ani smlouvou ani zákonem. Je proto žalobní nárok oprávněn, a to i podle čl. 336 obch. zák. a § 905 obč. zák. Vládní nařízení čís. 402/20 sb. z. a n. se nevztahuje na tento případ.

Čís. 7435.

Stačí, označen-li vydatel na směnce občanským neb obchodním jménem právního podmětu, a nezáleží na tom, zda označený právní podmět také skutečně existuje nebo skutečně tohoto jména nebo této firmy užívá. U firmy dostačí pouhá objektivní možnost, není třeba skutečné existence, tím méně zápisu do rejstříku.

I u akciových společností jest přípustná firma osobní, jde-li o firmu starou. Pro označení představenstva akciové společnosti jest také obvyklým názvem »ředitelství«.

(Rozh. ze dne 21. října 1927, Rv I 1386/27.)

Na zažalovaných směnkách byl uveden jako vydatel: »Ústřední ředitelství f-ských statků a průmyslových podniků«. Proti směnečným platebním příkazům namítli žalovaní přijatelé směnek, že směnky nemají podpisu vydatele, neboť domnělý podpis vydatele, t. j. »Ústřední ředitelství f-ských statků a průmyslových podniků« není podpisem vydatele, nejsou ani jeho jménem ani jeho firmou. *Procesní soud prvního st. o l. c.* směnečný platební příkaz zrušil, *odvolací soud* napadený rozsudek potvrdil. *Důvody:* Především nutno vytknouti, že jest naprosto nerozhodným, zda bylo či nebylo žalováno z podpisu vydatele, neboť jde o to, zda směnky žalobní vznikly čili nic a zda mají veškeré náležitosti čl. 4 sm. ř. Ostatně není žalován vydatel a netřeba luštit otázku, zda vydatel jako takový jest zavázán. Naproti tomu jest

však zodpovědět otázku, zda mají žalobní směnky podpis vydatele čili nic. K platnosti směnky vyžaduje se podle čl. 4 č. 5 sm. ř. podpis vydatele jeho jménem nebo jeho firmou. Žalobní směnky na místě určeném pro podpis vydatele mají slova »Ústřední ředitelství F-ských statků a průmyslových podniků« a jsou podepsány jmény Sch. a R. Tato slova však za firmu ve smyslu zákona pokládati nelze, i když jsou k nim připsána jména osob, podepsavších se za ředitelství, neboť slova ta nejsou ani jménem ani firmou vydatele. Samo sebou se rozumí, že vydatelem směnky může být toliko právní podmět, o ten však zde nejde, neboť ona slova zřejmě naznačují, že nejde o právní podmět, nýbrž o určitý orgán právního podmětu, který vede správu určité majetkové podstaty, aniž by byl sám jejím majitelem. Ústřední ředitelství jako takové není právnickou osobou a již z tohoto důvodu postrádá způsobilost ku směnkám, neboť směnečně způsobilým jest pouze ten, kdo se může smlouvou zavazovati. »Ústřední ředitelství f-ských statků a průmyslových podniků« není firmou, neboť není mezi stranami sporu o tom, že takováto firma není protokolována, a nebylo by také lze ji jako firmu podle platných předpisů protokolovati ve znění na směnce vytištěném a nelze proto tvrditi, že žalobní směnky byly podepsány firemně. O podpisu firmy nelze tudíž mluvit. Za těchto okolností padají však samy sebou veškeré závěry odvolání, zde jde o objektivní možnost existence vydatele, neboť vydatel na směnce schází. Není správné, že vydatel jest na směnce uveden svým jménem, neboť f-ský není F., adjektivem f-ský vyjadřuje se, jak z kontextu vyplývá, že jde o statky a průmyslové podniky patřící F-ovi, tedy vyjadřuje se tím pouze vlastnický poměr majitele těchto statků k nim. O firmu zde vůbec nejde, neboť označení, jak na směnkách přichází, není vůbec rejstříkováno. Tím padají veškeré závěry, jež odvozuje odvolatelka z okolnosti, že směnky podepsány jsou firemně. O »de facto« firmě, za jakou odvolatelka prohlašuje ono označení Ústředního ředitelství, nemůže být řeči, neboť pojem de facto firma jest obchodnímu i směnečnému zákonu neznámý a jsou proto vratké závěry, jež odvolatelka z této skutečnosti odvozuje. Vývody odvolání, jimiž se snaží odvolatelka dovoditi přípustnost označení »Ředitelství F-ských statků a průmyslových podniků« jsou pro tuto věc bezvýznamnými, poněvadž nejde o firmu protokolovanou a padají proto veškeré závěry, které z tohoto předpokladu se snaží odvolatelka odvoditi. Tvrzení odvolatelky, že podpisy Sch.-a a R.-a jest v daném případě posuzovati jako podpisy vydatele, nebyly přineseny v první stolici, jde o novotu v odvolacím řízení podle § 482 c. ř. s. nepřipustnou a nelze proto vzít na ni zřetel. Z toho, co řečeno, vyplývá, že »Ústřední ředitelství F-ských statků a průmyslových podniků« není právnickou osobou a není ani firmou určitého právního podmětu a nemohlo se proto ředitelství směnečně zavazovati, nejsouc vůbec právním podmětem. Není tu tedy v projednávaném případě vydatele, žalobní směnky postrádají podpisu vydatele, jímž by mohl být jedině majitel podniků Max F., jenž by byl musel směnky vlastnoručně podepsati nebo dáti svými zmocněnci podepsati. Že osoby, podepsavší směnky, jednaly

ve vlastnosti zmocněnce, prokázáno nebylo. Jde tedy o směnky, jež nemají veškerých náležitostí podle čl. 4 sm. ř. a nevzešel proto z nich směneční závazek, čl. 7 sm. ř., směnky jsou neplatné a nemohou proto býti podkladem platebního příkazu.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolání nelze upřítí oprávnění, neboť soudy nižších stolic neposoudily věc po stránce právní správně, dospěvše k závěru, že zažalované směnky jsou neplatné, nevykazující prý podpis vydatele. Tomuto právnímu názoru nelze však přisvědčiti. Podle ustanovení čís. 5 čl. 4 směnečného řádu musí směnka vykazovati podpis vydatele jménem neb firmou. Na zažalovaných směnkách je podepsáno jako vydatel »Ústřední ředitelství f-ských statků a průmyslových podniků« a dlužno tudíž zkoumati, zda podpis tento vyhovuje zákonnému předpisu. Při řešení této otázky nutno si uvědomiti, že jde pouze o otázku formální platnosti směnky a nikoli o otázku, zda údaje obsahu jejího jsou pravdivy čili nic. Ve směru formálním však stačí objektivní možnost, že označení vydatele na směnce může býti občanským neb obchodním jménem právního podmětu, a nezáleží na tom, zda označený právní podmět také skutečně existuje nebo skutečně tohoto jména nebo této firmy užívá. U firmy dostačí pouze objektivní možnost, není třeba skutečné existence, tím méně zápisu v rejstříku (srov. Staub-Stanz, komentář str. 48 a 57, Grünhut, Wechselrecht str. 319 a 346, Hermann Otavský, Čsl. právo směnečné § 6, VII, Šikl, Právo směnečné § 9 čís. 3 a) a rozhodnutí nejvyššího soudu sb. 6270). Dlužno přisvědčiti dovolateli, že sporný podpis může býti označení představenstva akciové společnosti firmou »F-ské statky a průmyslové závody«. Že by firma taková byla vyloučena podle zákonných předpisů, nelze tvrditi. Podle čl. 18 obch. zák. musí sice firma akciové společnosti zpravidla býti označena podle předmětu podniku a jméno společníka nebo jiných osob nesmí býti pojato do firmy, avšak výjimky jsou přípustné se svolením rejstříkového, po případě správního úřadu. Nehledíc k tomu, jest přípustna i firma osobní, jde-li o firmu starou (srov. Švamberk Právo firemní § 40). Okolnost, že se ve sporném označení vyskytuje jméno F., nemůže tudíž býti překážkou, by nebylo používáno za jméno akciové společnosti. Podle čl. 229 druhý odstavec obch. zák. děje se však podpisování akciové společnosti tím způsobem, že podpisující připojí své podpisy k firmě společnosti nebo k pojmenování představenstva. Pro označení představenstva akciové společnosti jest také obvyklým název »ředitelství« (srov. Staub-Pisko komentář čl. 227 a Švamberk právo firemní § 41). Nelze tudíž pokládati za vyloučeno, že sporný podpis jest podpisem představenstva akciové společnosti. Zda tato akciová společnost skutečně existuje nebo zda je zapsána v obchodním rejstříku, nepřichází v úvahu při řešení formální otázky platnosti směnky, jak již bylo podotčeno. S tohoto hlediska

dlužno tudíž míti za to, že zažalované směnky vykazují podpis vydatele ve smyslu čís. 5 čl. 4 směnečného řádu a poněvadž se soudy nižších stolic, vycházející z opačného právního názoru, nezabývaly ostatními námitkami žalovaných, bylo vyhověti dovolání a uznati, jak se stalo.

Čís. 7436.

Odklad exekuce vyklizením (zákon ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n.).

Byl-li dovolací rekurs ohledně odkladu exekuce vyklizením podán ještě před uplynutím lhůty odkladu, jest o něm rozhodnouti, třeba se tak stalo až po uplynutí této lhůty.

Předpisem § 3 čís. 6 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n. jsou vyloučeny z dobrodiní tohoto zákona jen ony domy a objekty, jež byly vyloučeny z ochrany nájemníků předpisem § 31 zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. Z dobrodiní zákona čís. 51/1925 nejsou vyloučeny ani pachtu zemědělských podniků.

(Rozh. ze dne 21. října 1927, R II 309/27.)

K návrhu dlužníka povolil soud první stolice odklad exekuce vyklizením, rekursní soud návrh zamítl. **Důvody:** Podle exekučního titulu má v tomto případě pachtýř zemědělské usedlosti odevzdati usedlost s příslušenstvím a to byt v domě čís. 7 v B. do 31. prosince 1926 vlastníku usedlosti. Podle pachtovní smlouvy jde tu o pacht zemědělského dvoru. Jako pachtovné bylo umluveno 11.720 Kč. Návrhem ze dne 4. července 1927 žádá dlužník za odklad exekuce podle § 1 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n. Neprávem vyhověl soud první stolice napadeným usnesením tomuto návrhu, neboť podle § 3 čís. 6 zákona o odkladu exekuce nelze odklad exekuce povolití ohledně domů a objektu, na něž se zákon o ochraně nájemníků nevztahuje. Zákon o ochraně nájemníků ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. vztahuje se však pouze na nájmy a na ony pachtovní smlouvy, jež mají za účel provozování živnosti v najatých místnostech (§ 7 (1) zák. o ochr. náj.). Na pachtu zemědělských podniků zákon o ochraně nájemníků se nevztahuje. V tomto případě jde o vyklizení ryze pachtovního podniku. Pachtovné bylo umluveno jednotně. Nelze proto tvrditi, že základní smlouva ze dne 26. ledna 1920 obsahuje nejen pachtovní smlouvu, nýbrž i samostatnou nájemní smlouvu (srovn. Kubišta, Kommentar k zákonu o ochr. náj., str. 3).

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Ačkoliv usnesením okresního soudu ze dne 9. července 1927 povolená třetí a tedy poslední lhůta pro odklad vyklizení obytných místností povinným užívaných vypršela dnem 4. října 1927, takže se tím dovolací